

 HEDEMORA KOMMUN	STYRDOKUMENT		Sida 1(5)	
	Skapad av: Anita Mikkonen, ekonomichef		Datum 2024-08-27	Omfattning Alla nämnder
			Giltighet fr o m: 2024-11-30	Publicering Författningssamling
Godkänt/antaget av Kommunfullmäktige	Dokumentägare Ekonomichef	Dokumentansvarig Ekonomichef		

Riktlinje för god ekonomisk hushållning

Dok. Kategori:	Riktlinje
Stadie:	Beslutad
Gallring:	Bevaras
Kort beskrivning:	Riktlinjer för god ekonomisk hushållning och hantering av resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatreserv (RER).

Ursprungligt beslutsdatum KF 2021-02-16 § 20	Ursprungligt diarienummer KS744-20 040	Bör revideras senast -	Skapad av Ekonomichef Emil Blomberg
Revideringar (datum, §) KF 2024-11-05 § 205	Vad revideringen avsett RER ersätter RUR från 2024 års bokslut	Diarienummer vid revidering KS277-24 040	Ändrad av Ekonomichef Anita Mikkonen

RIKTLINJE FÖR GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Kommuner ska enligt kommunallagen bedriva sin verksamhet med ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige ska fatta beslut om riktlinjer för god ekonomisk hushållning för kommunen. Dessa riktlinjer om god ekonomisk hushållning ska kopplas till både finansiella mål och verksamhetsmål. Om kommunen har inrättat en resultatutjämningsreserv och/eller resultatreserv ska riktlinjerna även omfatta hanteringen av dessa. Riktlinjerna är dels till för att uppfylla dessa lagkrav, dels till för att skapa mer långsiktighet och tydlighet i Hedemora kommuns verksamhet och planering.

God ekonomisk hushållning

Grunden för god ekonomisk hushållning är ett långsiktigt tänkande. God ekonomisk hushållning kännetecknas enligt lagstiftningen av att en kommun inte bör förbruka sin förmögenhet för att täcka löpande behov. Det kommunala balanskravet innebär att det i grunden ska råda balans mellan utgifter och inkomster. Varje generation ska stå för de kostnader de själva ger upphov till. I annat fall kommer morgondagens medborgare att få betala, inte bara för den verksamhet de själva konsumerar, utan även för tidigare generationers överkonsumtion. Hedemora kommun är ansvarig för förvaltningen av invånarnas skattepengar. Kommunen skall därför eftersträva att skattepengarna används på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. De ekonomiska medlen utgör en restriktion för verksamhetens omfattning. De mål kommunfullmäktige fastställer ska bidra till att resurserna används effektivt och till rätt saker. Resultatet måste vara tillräckligt stort för att motsvarande servicenivå ska kunna säkerställas för kommande generationer.

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunfullmäktige fastställer årligen vilka finansiella och verksamhetsmässiga mål för god ekonomisk hushållning kommunen har under perioden i samband med beslut om mål och budget.

Roller och ansvarsfördelning

Kommunfullmäktige (KF)

Kommunfullmäktige uppdrar i budget åt nämnder att ansvara för att vissa verksamheter blir utförda inom ramen för tilldelade resurser. Uppdraget anges som:

- Nettoanslag per nämnd
- Anslag per investeringsprojekt eller som ramanslag för olika investeringsområden
- Övergripande mål och nyckeltal

Kommunfullmäktige bär också det yttersta politiska och ekonomiska ansvaret för verksamheter som bedrivs i de kommunägda bolagen. Ägarinflytandet konkretiseras genom att kommunfullmäktige:

- Utser styrelseledamöterna i bolagen
- Får ta ställning till frågor av principiell beskaffenhet och andra ärenden av större vikt
- Fastställer ägardirektiv och bolagsordning
- Verkar som ägare genom bolagsstämma

Kommunstyrelsen (KS)

Kommunstyrelsen har det löpande ansvaret för uppsikten över kommunkoncernens samlade verksamhet och ekonomi. Kommunstyrelsen övervakar att kommunfullmäktiges beslut om mål och riktlinjer efterlevs. Vidare samordnar och leder kommunstyrelsen arbetet med budget, uppföljning och årsredovisning.

Nämnderna

Nämnderna ansvarar för att kommunfullmäktiges uppdrag beträffande ekonomi och verksamhet blir utförda. Nämnden förutsätts tolka fullmäktiges inriktning och resultatkrav för den egna förvaltningen.

Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar även om detta kan medföra att kommunens övergripande mål och nyckeltal inte helt kan uppnås. Om det uppstår konflikt mellan ekonomiskt utrymme i budget och verksamhetsmål ska nämnden agera och prioritera så att budgetramen inte överskrids.

Då den kommunala organisationen bygger på ett decentraliserat ansvar i fråga om ekonomi, verksamhet och befogenhet är det en grundförutsättning att åtgärder initieras och genomförs på rätt nivå och inte transporteras till högre beslutsnivå än dessa riktlinjer kräver. Åtgärderna får därmed inte heller innebära att problem överförs till annan nämnd eller förvaltning eller på kommunstyrelsen. Nämnd ska således själv lösa, eller föreslå lösning, på frågeställning som härrör från det egna verksamhetsområdet.

Kommunrevisionen

Revisorerna är fullmäktiges instrument för den demokratiska kontrollen med uppdrag att granska och ytterst ge fullmäktige underlag till prövning och beslut om ansvarsfrihet och måluppfyllelse. Revisorernas uppgift är att för fullmäktiges räkning övervaka och granska den kommunala verksamheten så att den utövas på ett ändamålsenligt sätt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

Resultatutjämningsreserv (RUR) och resultatreserv (RER)

Möjligheten för kommuner och regioner att reservera medel till en resultatutjämningsreserv ersätts av en möjlighet att reservera medel till en resultatreserv, som ska få användas för att uppnå en god ekonomisk hushållning. Inga ytterligare medel reserveras i resultatutjämningsreserven efter 1 januari 2024. Resultatutjämningsreserven fasas ut men finns tillgänglig att nyttja fram till 2033 utifrån tidigare regelverk.

Användning av medel från resultatutjämningsreserven

Resultatutjämningsreserven ska enligt kommunallagen användas för att utjämna intäkter över en konjunkturcykel.

Ett sätt att avgöra om RUR får disponeras är att jämföra utvecklingen av det årliga underliggande skatteunderlaget för riket med den genomsnittliga utvecklingen de senaste tio åren. Hedemora kommuns lokala tillämpning innebär att en konjunkturedgång kan anses ha inträffat när det råder en allmän enighet om detta bland kommunernas företrädare. Överläggning med kommunens revisorer bör också ske inför beslut. Medel från RUR får i så fall användas för att nå upp till ett balanskravsmässigt nollresultat. Resultatutjämningsreserven får inte användas för att möjliggöra en sänkning av skattesatsen. Eventuell användning av medel från RUR beslutas i

samband med årsredovisningen. Beslut om att använda medel från RUR i samband med budget och årsredovisning kan endast bli föremål för en begränsad laglighetsprövning, det vill säga om beslutet har kommit till på ett lagligt sätt (KL 13 kap 8 §). De kommuner som har en RUR får ha kvar och nyttja den enligt tidigare regelverk till utgången av 2033.

Resultatreserv (RER)

Kommuner har från och med 2024 års bokslut möjlighet att reservera medel till resultatreserv (RER), som ska få användas för att öka möjligheten att uppnå en god ekonomisk hushållning. I korthet innebär detta en möjlighet att på ett ansvarsfullt sätt reservera en del av överskottet i goda tider och sedan använda medlen för att uppnå god ekonomisk hushållning. Det bör framgå av riktlinjer när medel ska reserveras samt hur de reserverade medlen får användas och villkoren för användningen.

Resultatreserven innebär att kommunen har möjlighet att bygga upp en reserv under goda tider för att senare kunna nyttja denna under sämre tider, under vissa omständigheter. Vissa omständigheter kan innebära tillfälligt svag skatteunderlagsutveckling, tillfälliga kostnader till följd av konjunktursvängningar, omstrukturering av verksamhet eller andra tillfälligt oförutsedda utgiftsökningar och tillfälligt oförutsedda inkomstbortfall.

RER är enbart en omfördelning av resultatet inom ramen för eget kapital. Genom att reserven läggs på ett separat konto inom det egna kapitalet görs en markering hur stor andel av tidigare års resultatöverskott som kan nyttjas.

Reservering till RER enligt 11 kap 14§, andra stycket kommunallagen, får göras med högst ett belopp som motsvarar den del av årets resultat efter balanskravsutredning som överstiger:

- En procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, eller
- Två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning, om en kommun har ett negativt eget kapital inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

Resultatreserven får uppgå till högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning. *Lag (2023:642)*.

Resultatreserv i Hedemora kommun

Resultatreserven ska kunna nyttjas för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås. Därmed ges möjlighet att utjämna hastiga förändringar i de ekonomiska förutsättningarna mellan åren.

Kommunfullmäktige beslutar om disposition från och till resultatreserven.

Reservering kan göras år då resultatet så medger enligt Kommunallagens regler. Vid beräkning av avsättning är det balanskravsresultatet, som det definieras i Lag om kommunal redovisning, som utgör utgångspunkt.

Hantering av resultatreserv

Avsättning till resultatreserven:

Avsättning får årligen ske enligt den maximala nivå som stadgas i kommunallagen:

1. det vill säga med det resultat som överstiger en procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, eller

2. det resultat som överstiger två procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och kommunalekonomisk utjämning, om det egna kapitalet är negativt inklusive ansvarsförbindelsen för pensionsförpliktelser.

En reservering får göras om resultatreserven efter reserveringen uppgår till ett belopp som motsvarar högst fem procent av summan av skatteintäkter samt generella statsbidrag och utjämning.

Disponering av resultatreserven:

Medel ska alltid bidra till att uppnå god ekonomisk hushållning.

Medel får användas för att täcka vissa särskilda, planerade kostnader ett enskilt år, exempelvis till följd av nödvändig omstrukturering av verksamhet för att på sikt nå en god ekonomisk hushållning.

Medel får användas vid oförutsedda utgiftsökningar eller inkomstbortfall, så länge det bidrar till att uppnå god ekonomisk hushållning

Arbetsgång avseende årlig hantering av resultatreserv:

Kommunstyrelsen lämnar förslag i årsredovisningen till Kommunfullmäktige avseende avsättning eller disponering av resultatreserv.

Om medel från en resultatreserv har använts ska det i förvaltningsberättelsen framgå till vad och varför medlen har använts.